

RESULTAT AF HØRINGSPROCES FOR ANDEN GENERATION AF NATURA 2000-PLANER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

En gennemgang af de vedtagne Natura 2000-planer viser at der primært er sket redaktionelle rettelser, men Naturstyrelsens høringsnotat rummer også spændende hensigter for den videre proces.

SEGES har foretaget en gennemgang af høringsnotater til en række af de vedtagne 2. generations Natura 2000-planer, samt Naturstyrelsens **samlede generelle høringsnotat** mv. for at vurdere om der er sket væsentlige ændringer i forhold til planforslagene, samt for at vurdere om høringen kan føre til ændringer af den fortsatte rullende planlægning.

Se SEGES beskrivelse af planforslagenes indhold i artiklen **Læsevejledning og opmærksomhedspunkter for forslag til Natura 2000-planer**.

Kun planforslag fra Saltholm (Natura 2000-områdenummer 142) sendes i fornyet høring indtil den **13. juli 2016** grundet en teknisk fejl i høringsmaterialet. Se fornyet høring af Saltholm planforslag her. Høringsprocessen har ikke ført til så væsentlige ændringer, at andre planer skal i fornyet høring og der er begrænset klageadgang for de endelige planer, **se her**.

SEGES bemærker, at der som følge af høringen primært er sket:

- en række redaktionelle rettelser
- enkelte korrektioner af mindre faktuelle fejl (se høringsnotater til de enkelte planer)
- små rettelser i kortgrundlaget, som kan være væsentlige for enkelte lodsejere (se nedenfor)

Der er i mange planer foretaget tilføjelse/justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram er tilføjet ” - *med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation*

planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.”

Der er på baggrund af høringssvarene også givet en række **meget interessante hensigtserklæringer og bemærkninger** for den videre proces

Styrelsen er opmærksom på at arbejdsdelingen mellem stat og kommunen kan vanskeliggøre en lodsejerinddragelse, der lever op til lodsejernes forventninger. Styrelsen vil evaluere den gennemførte lodsejerinddragelse i af erfaringerne fra 2. planrunde

Naturstyrelsen anerkender, at det ikke kan udelukkes, at en indsats med udvidelse af eksisterende naturtyper kan få betydning for den eksisterende drift af umiddelbart tilstødende arealer. Det er dog styrelsens vurdering, at det kun vil ske i meget begrænset omfang. Styrelsen erklærer sig enig i, at det bør tilstræbes at udvide naturarealet indad – dvs. ind mod centrum af Natura 2000 området eller mod en større forekomst af naturtypen for at mindske randpåvirkninger og retsvirkningen for lodsejere og husdyrbrug.

Styrelsen angiver ligeledes, at en vurdering af mulig betydning for 3. mand forventes at indgå i tilskudsordningen og projektforbereelse forud for indgåelse af aftale om ny natur, idet ny natur kan medføre retsvirkninger for 3. mand

Styrelsen vil fremover informere lodsejere om hvornår ny kortlægning gennemføres og hvor resultatet kan ses. Herudover medgiver Naturstyrelsen, at der i forbindelse med den offentlige høring bør være adgang til kortbilag. Styrelsen vil sikre dette fremover.

Styrelsen erklærer sig enig i, at der frem mod næste planperiode bør foretages en nærmere analyse af klimaets betydning for en række natura 2000-områder, så umulige indsatser ikke iværksættes/prioriteres

Styrelsen vil på baggrund af høringssvaren foretage en kvalitetssikring af naturtypedefinitionerne forud for næste kortlægning. Styrelsen vurderer dog, at fortolkningen er korrekt.

Det fremgår af høringsnotatet, at regeringen er enig i, at de danske regler ikke skal være mere vidtrækkende, end det EU har tiltænkt, dvs. at direktiverne skal implementeres direktivnært i dansk ret.

Høringsnotatet rummer også en række oplysende kommenteringer af de mere gennemgående høringssvar, herunder høringssvar, der reelt falder udenfor rammerne for høringen.

OMDRIFTSAREALER I NATURA 2000-OMRÅDERNE

Landbrug & Fødevarer opfordrer Miljøministeriet til at igangsætte en revision af områdeudpegningerne således at landbrugsarealer i omdrift udtages af udpegningerne. Det fremgår af høringsnotatet at Miljø- og Fødevareministeriet vil belyse dette spørgsmål i anden sammenhæng (dvs. med naturpakken), idet spørgsmål om Natura 2000-områdenes størrelse og afgrænsning ikke var omfattet af høringen.

Et andet sted i høringsnotatet fremgår det dog også, at sikring af levesteder for truede

ynglefugle kan inddrage omdriftsarealer, samt at en langsigtet indsats for mere sammenhængende natur skal påbegyndes og vurderes at kunne inddrage op til i alt ca. 700 ha omdriftsjord på landsplan.

MANGLENDE KONKRETISERING

I flere høringssvar udtrykkes der bekymring for planernes mere overordnede karakter, både gør det vanskeligt for den enkelte lodsejer at orientere sig i planenes konsekvenser, og gør det vanskeligt for kommunerne at foretage konsekvensvurderinger o.a. myndighedsudøvelse i relation til planerne. Dette står i modsætning til styrelsens kommentar til anmeldelsesordningerne, hvor naturstyrelsen vurderer at planernes (del)målsætninger letter kommunernes administration af ordningen.

Formålet med at gøre Natura 2000 planerne til mere overordnede mål- og rammestyringsplaner, har bl.a. netop været at give kommunalbestyrelserne et større råderum. For lodsejerne er det uheldigt, hvis kommunerne ikke finder at planerne er konkrete nok til at lette administrationen af myndighedsbehandlingen og høringssvarene idet dette rejser en vis usikkerhed om, hvordan kommunerne vil forstå og forvalte dette råderum ved sikringen af plejeindsatsen og ved myndighedsudøvelsen i øvrigt.

I en række planer anvendes formuleringen "særlig opmærksom", der til en vis grad konkretiserer eller målretter indsatsen i det pågældende planområde. Naturstyrelsen oplyser således, at formuleringen "særlig opmærksom" anvendes i forbindelse med arter og naturtyper, der har en væsentlig forekomst i området, og som er i tilbagegang, hvorfor der er en særlig forpligtigelse for at tage vare på disse arter/naturtyper. Myndighederne skal i forbindelse med deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen lægge denne indsats til grund.

Som svar på den bekymring, der er rejst for, at planernes mere overordnede karakter gør det vanskeligt for den enkelte at orientere sig i konsekvenser af planerne, anfører naturstyrelsen, at Natura 2000-planen udgør den overordnede ramme for den kommende indsats og dermed ikke har direkte retsvirkning for den enkelte lodsejer.

SEGES vurderer, at viden om overordnede målsætninger og lodsejeres konkrete viden om forekomsten af arter og naturtyper, som myndighederne skal være "særlig opmærksom på", kan give anledning til en helt rimelig bekymring for planernes konsekvenser for rådigheden over specifikke arealer.

PÅBUDSMULIGHEDEN

Det fremgår også af høringsnotatet at naturbeskyttelsesloven hjemler muligheden for at pålægge en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for at gennemføre planen. SEGES ønsker hertil, at bemærke at tidligere misforståelser om hjemlen har ført til at Naturstyrelsen har konkretiseret at det ikke er muligt at pålægge en lodsejer selv at stå for en konkret pleje, **se mere.**

ØKONOMI OG VIRKEMIDLER

Indsatsen i de 252 planer bygger videre på den indsats, der blev igangsat med 1. generation af planer og vil løbe fra 2016 – 2021. Det betyder, at fokus i planerne forsat i meget høj grad vil være på pleje af de kortlagte naturområder, og målet med de nye planer er, at der skal plejes ca. 30.000 ha mere – dvs. i alt 90.000 ha - natur inden for Natura 2000 områderne.

Herudover vil der være fokus på en indsats for at få skabt mere sammenhængende natur. Der forventes derfor igangsat en ny støtteordning til det formål fra 2018. Der introduceres også med de nye planer en støtteordning til facilitering af blandt andet græsningslaug samtidig med, at de eksisterende Natura 2000-ordninger til rydning, hegning og ændret vandstand fortsætter.

Regeringen har budgetteret indsatsen til 1,8 milliarder kroner, svarende til godt 300 millioner om året i perioden 2016-2021. Halvanden milliard kommer fra EU's landdistriktsprogram, knapt 60 millioner er fra EU LIFE-medfinansiering, mens godt et kvart milliard er kommunale midler.

Tabel 1. Fordeling af midler til implementering af Natura 2000 indsatsen i periode 2016 – 2020.

Indsatser	2016- 2020
Pleje af græs- og naturarealer	925 mio. kr.
Natura 2000 projekter – forberedelse til afgræsning	110 mio. kr.
Natura 2000 projekter – - etablering af naturlige vandstandsforhold	50 mio. kr.
Sammenhængende arealer	55 mio. kr.
Sikring af Natura 2000 skov	93 mio. kr.
EU LIFE projekter	Ca. 60 mio. kr. (evt. inkl. 2021)
Kommunale midler	Ca. 250 mio. kr. (evt. inkl. 2021)
Total	1.543 mio. kr.

Det er uklart, hvordan fordelingen af midler bliver for 2021, da der endnu ikke er indgået nogen politiske aftaler for tildeling og fordeling af midler i 2021. Så det må bygge på en forventet fremskrivning af midler for 2021, når det er meldt ud, at der samlet er afsat 1,8 mia. kr. til Natura 2000 indsatsen.

Se i øvrigt Naturstyrelsens virkemiddelnotat [her](#).

KONSEKVENSER FOR LANDBRUGSPRODUKTIONEN

I en række høringssvar er der udtrykt bekymring for rådighedsindskrænkelse, driftsindgreb og ejendomsværdiforringelser, herunder forholdet til husdyrloven.

Naturstyrelsen svarer hertil, at det skal understreges, at regeringen lægger til grund, at indsatsen i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige aftaler. Naturstyrelsen vurderer ikke,

at Natura 2000-planerne har erhvervsøkonomisk betydning for jordbrugserhvervet, fordi planerne søges gennemført ad frivillighedens vej og med kompensation både til konkrete indsatser og eventuelle indkomsttab. Indsatserne i området retter sig mod at sikre og forbedre forholdene for den allerede beskyttede natur og vurderes kun i meget begrænset omfang at komme til at berøre intensivt udnyttede arealer.

FORHOLDET TIL HUSDYRLOVEN

I en række høringssvar udtrykkes der på forskellig vis bekymring for planernes betydning for eksisterende og udvikling af husdyrbrug i Natura 2000-områdernes nærhed. Naturstyrelsen erkender at der kan være konsekvenser for husdyrbrug, men at disse vil være begrænsede ved indsatser for ny natur, der skal etablere i tilknytning til eksisterende natur. Det anføres også at ammoniakreguleringen følger af husdyrgodkendelsesloven, at ammoniakindsatsen er en forudsætning for Natura 2000-planerne, der ikke i sig selv indfører yderligere krav om en indsats med henblik på at reducere ammoniakdepositionen fra husdyrbrug.

RETTELSE I KORTLAGET

En gennemgang af de kortlagte naturtyper viser, at der i enkelte tilfælde er kortlagt isoleret beliggende habitatnaturtyper, som ikke opfylder § 3-størrelseskravet, i alt ca. 15 ha på landsbasis fordelt på 37 Natura 2000-områder. Naturstyrelsen har i efteråret 2015 gennemgået disse og udtaget dem af kortlægningen, med mindre der efter en konkret vurdering er naturforhold eller andre forhold, der gør, at nogle af arealerne ikke kan udtages af kortlægningen.

Du kan finde links til det opdaterede kort til planerne [her](#). På samme side kan du også finde link til andre dynamiske kortlag (lagene udgives og opdateres løbende), der viser områder for muligheder til at søge tilskud, kategori 1-kort (til husdyrloven) mv.

PLANLAGTE AKTIVITETER OG DEN VIDERE PROCES

Naturstyrelsen har lagt op til, at der i 2. planperiode skal være en højere grad af inddragelse af lodsejerne i processen. Det er dog pt. uklart, i hvilken grad og i hvilket omfang inddragelsen er, eller vil blive, øget.

Kommunen har et år til at udarbejde og vedtage handleplaner for, hvordan de vil nå målene i Natura 2000-planerne. Inden for denne periode skal forslag til handleplaner i offentlig høring i mindst 8 uger senest 6 måneder efter Natura 2000-planernes offentliggørelse.